

Силабус
освітнього компоненту
**Методика керівництва образотворчою діяльністю дітей
раннього та дошкільного віку**
2025-2026 навчальний рік

Сертифікатні програми: **Дошкільна освіта та психолого-педагогічний супровід дітей дошкільного віку**

Дошкільна освіта та корекція мовлення дітей дошкільного віку Спеціальність **A2 Дошкільна освіта**

Галузь знань **A Освіта**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**.

Викладач	СИВОДІД Ксенія Олександрівна
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1009
Контактний тел.	050-732-42-58
Е-mail викладача	kseniiasyvodid@gmail.com
Графік консультацій	Вт 13.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	24	26	100	залік

Семестр: II семестр

Мова навчання: українська.

Ключові слова: образотворче мистецтво, образотворча діяльність дітей дошкільного віку, творчість, креативність, співтворчість вихователя і дітей, заняття з образотворчою діяльністю дітей дошкільного віку.

Мета та предмет освітнього компоненту:

Метою викладання ОК «Методика керівництва образотворчою діяльністю дітей раннього та дошкільного віку» є підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до здійснення художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва та образотворчої діяльності.

Предметом вивчення ОК є процес формування у студентів професійної компетентності

в галузі естетичного виховання дітей дошкільного віку засобами образотворчої діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК-2. Гнучкість та креативність мислення. Набуття гнучкого мислення, готовність до творчого застосування психолого-педагогічних знань та вмінь у широкому діапазоні можливих місць роботи та у повсякденному житті.

ФК-2. Застосування знань на практиці. Здатність використовувати психолого-педагогічні та методичні знання для різнобічного розвитку дітей дошкільного віку; бути обізнаним з інноваційними педагогічними технологіями навчання та виховання дітей дошкільного віку, впроваджувати їх в освітній процес.

ФК-3. Володіння прикладними знаннями та навичками.

3.1. Здатність організувати різні види діяльності дітей дошкільного віку на засадах дитиноцентричного, особистісно-зорієнтованого, індивідуально-диференційованого підходів.

3.2. Організувати освітній процес в закладі дошкільної освіти, створюючи умови для повноцінного формування особистості дітей, їх розумового, фізичного, морального, естетичного розвитку.

Результати навчання:

ПРН-5. Здатність використовувати професійно-педагогічні знання, вміння, навички для розв'язання практичних завдань в галузі дошкільної освіти

ПНР-6. Здатність планувати та організувати освітній процес в різних вікових групах.

ПРН-8. Здатність до практичного втілення сучасних освітніх технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти;

ПРН-10. Здатність отримувати, аналізувати інформацію про індивідуальний розвиток дитини та визначати зміст, етапи індивідуально-диференційованого, особистісно-зорієнтованого підходу в освітньому процесі.

Зміст освітнього компоненту:

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади курсу «Методика керівництва образотворчою діяльністю дітей раннього та дошкільного віку»

Тема 1.1. Психолого-педагогічні основи курсу «Методика керівництва образотворчою діяльністю дітей раннього та дошкільного віку»

Тема 1.2. Українське образотворче мистецтво від княжої доби до XXI століття.

Змістовий модуль 2. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей раннього та дошкільного віку.

Тема 2.1. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні механізми розвитку образотворчої діяльності.

Тема 2.2. Художньо-творчі здібності та їх розвиток у дітей.

Тема 2.3. Проблема інтересу до образотворчої діяльності та шляхи його розвитку.

Змістовий модуль 3. Особливості організації образотворчої діяльності дітей в ЗДО.

Тема 3.1. Альтернативні програми навчання дітей образотворчої діяльності.

Тема 3.2. Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок.

Тема 3.3. Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.

Змістовий модуль 4. Особливості організації образотворчої діяльності дітей раннього та дошкільного віку.

Тема 4.1. Форми організації образотворчої діяльності.

Тема 4.2. Розвиток у дітей здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва.

Тема 4.3. Особливості методики зображувальної діяльності в групах раннього віку.

Змістовий модуль 5. Методика та педагогічні технології розвитку особистості дитини на заняттях з малювання.

Тема 5.1. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини.

Тема 5.2. Методика керівництва малюванням в різних вікових групах.

Змістовий модуль 6. Методика та педагогічні технології розвитку особистості дитини на заняттях з ліплення.

Тема 6.1. Розвиток особистості дитини в процесі занять з ліплення.

Тема 6.2. Методи і прийоми педагогічного супроводження занять з ліплення.

Тема 6.3. Методика проведення занять з ліплення в різних вікових групах.

Змістовий модуль 7. Методика та педагогічні технології розвитку особистості дитини на заняттях з конструювання та аплікації.

Тема 7.1. Методи і прийоми педагогічного супроводження занять з конструювання.

Тема 7.2. Методика проведення занять з конструювання в різних вікових групах.

Змістовий модуль 8. Вихователь як співучасник образотворчої діяльності дітей.

Тема 8.1. Спільна робота ЗДО та сім'ї з питань організації образотворчої діяльності дошкільників.

Тема 8.2. Робота з обдарованими дітьми.

Змістовий модуль 9. Інноваційно-пошукова робота педагога в організації образотворчої діяльності дітей.

Тема 9.1. Інноваційно-пошукова робота педагога в організації образотворчої діяльності дітей різного віку.

Тема 9.2. Використання нетрадиційних технік образотворчої діяльності в роботі з дошкільниками.

Тема 9.3. Альтернативні підходи до планування образотворчої діяльності в ЗДО.

Змістовий модуль 10. Декоративна діяльність дошкільників як засіб і середовище особистісного розвитку.

Тема 10.1. Ознайомлення дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом України.

Тема 10.2. Методика проведення занять з декоративної діяльності в групах різного віку.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, вступна бесіда, сторітейлінг, навчальна дискусія); наочні (ілюстрування, показ послідовності виконання роботи, таблиці, схеми, репродукції картин, зразки робіт вихователів та дітей, вироби народних майстрів, мультимедійні презентації, скрайбінг); практичні (вправи у виконанні зразків з малювання, ліплення, аплікації, конструювання; експериментування з різними матеріалами та інструментами, дослідження, проектування).

Політика освітнього компоненту (особливості проведення навчальних занять):

Організація вивчення ОК відбувається відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у БДПУ», «Положення про організацію самостійної роботи студентів БДПУ», «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальної діяльності досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ», «Положення про академічну доброчесність БДПУ», «Про виявлення і запобігання академічного плагіату у БДПУ».

Вивчення дисципліни передбачає використання таких форм організації навчання: лекція, семінарське заняття, самостійна та індивідуальна робота.

Відвідування усіх видів занять є обов'язковим. На лекціях обов'язковим є ведення письмового конспекту. Підготовка до семінарських занять передбачає опрацювання визначеного матеріалу та виконання практичних завдань, пов'язаних з образотворчою діяльністю дітей. Самостійні та індивідуальні завдання складаються своєчасно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. На заняттях **забороняється** використання мобільних пристроїв, виключенням є виконання певних навчальних завдань, визначених викладачем.

Політика щодо доброчесності: виконання всіх проміжних та підсумкових завдань самостійно, без допомоги сторонніх осіб; надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не списувати під час виконання контрольних робіт, складання підсумкової атестації

(в т.ч. використання мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТИВНОГО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ГШІ)

Застосування генеративного ШІ у цьому курсі регулюється Політикою використання ШІ в освітньому процесі БДПУ (Наказ № 39 від 18.09.2025, рішення Вченої ради від 11.09.2025).

Режим використання: дозволено з обмеженнями.

У межах цього курсу дозволяється відповідальне використання ГШІ лише для:

- структурування плану написання робіт;
- лексичного покращення тексту;
- підбору джерел (за умови обов'язкової перевірки достовірності).

Заборонено використання ГШІ для:

- повного генерування текстів робіт або розділів;
- автоматичного створення аналітичних висновків.

Усі випадки використання ШІ мають бути відкрито задекларовані у письмових роботах згідно зі стандартом GAIDeT (<https://panbibliotekar.github.io/gaidet-declaration/index-uk.html>).

Обмеження в контрольованому середовищі

Під час виконання контрольованих оцінювань (іспити, тестування, захисти, практикуми), використання ГШІ заборонено.

Порушення цього правила може вважатися порушенням академічної доброчесності і тягне за собою відповідні наслідки згідно з Кодексом БДПУ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійні презентації до лекцій, відео для ілюстрування змісту лекцій, чинні програми розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку.

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт та тестуванням тощо.

Загальний результат поточної успішності визначається в кінці семестру як середній бал, що обчислюється з набраних за кожний змістовий модуль та ділиться на кількість залікових кредитів.

Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до показників, систематизованих для кожного з видів робіт.

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо.

Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання, систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (35 балів). Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K1 + 3K2 + 3K3 + 3K4 + 3K5}{n} + 50 = 100$$

m – кількість набраних балів за поточним контролем;

n – кількість залікових кредитів;

3К – кількість балів, набраних за кожен заліковий кредит;

50 бал. – залік.

Поточне тестування та самостійна робота										Середнє арифметичне за всіма змістовими модулями	Залік (тестування)	Разом
ЗМ №1	ЗМ №2	ЗМ №3	ЗМ №4	ЗМ №5	ЗМ №6	ЗМ №7	ЗМ №8	ЗМ №9	ЗМ №10			
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	50	50	100

Шкала оцінювання: університетська та ЄКТС

Сума балів за університетською шкалою	Оцінка ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел:

Базова

1. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с. : іл.

2. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти. 2-е вид., пер. і допов. К. : Вища школа, 2012. 187 с.

3. Котляр В. П. Основи художнього виховання дітей: Навчальний посібник. Донецьк : вид-во «Ноулідж», 2010. 220 с.

4. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 172 с.

5. Максименко Д. Різнокольорове дитинство: ігротерапія, казкотерапія, ізотерапія. К., 2019. 192с.

6. Методика керівництва образотворчою діяльністю дітей дошкільного віку : навч.-метод. посіб. МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т дошкільної та спец освіти; упоряд. : Н. І. Скрипник, С. В. Гарбар. Умань : Візаві, 2023. 129 с.

7. Микуліна А. К. Методика навчання малюванню дітей дошкільного віку: методичні рекомендації з дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» ступеня «Бакалавр». Мукачево: МДУ. 2018. 105 с.

8. Моніторинг якості дошкільної освіти. Старший дошкільний вік. Київ: «Видавнича група «Шкільний світ», 2020, 152с.

9. Нетрадиційні техніки малювання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: навчально-методичний посібник. МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Візаві, 2020. 125 с.

10. Основи образотворчого мистецтва та керівництво образотворчою діяльністю дітей: метод. вказівки / уклад. Є.П. Данилюк, Д.І. Струннікова. Чернівці: Рута, 2012. 39с.

11. Пісоцький О. П. Основи образотворчого мистецтва та образотворча діяльність у дошкільному віці: навч. посіб. для студентів спеціальності "Дошкільна освіта" / О. П. Пісоцький, Л. М. Пісоцька. 2-ге вид., доп. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 162 с.

12. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. К.: Видавничий Дім «Слово», 2019. 376 с.: іл.

13. Терещенко О.П. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності: Навч.-метод. посіб. до Базової прогр. розв. дитини дошк. віку «Я у Світі ». К.: Світич, 2009. 112 с.

Допоміжна

1. Агамян А. Друзі. Бесіда за скульптурою О. Рапай-Маркіш. *Джміль*. 2018. №1. С 22.
2. Використання нетрадиційних технік малювання як засіб розвитку творчості в дітей дошкільного віку. Дайджест 2 / Упор Н. В. Погрібняк та. ін. Запоріжжя ТОВ ЛПКС ЛТД, 2016, 100 с.
3. Гордієнко С. Квілінгові фантазії до весняних свят. *Джміль*. 2017. №1.
4. Зав'ялова І. Рибалки на березі моря. Бесіда за картиною І. Айвазовського. *Джміль*. 2018. №5-6. С. 22-24.
5. Коровіна Л. Як намалювати казку за допомогою чарівної кульки. *Вихователь методист*. 2017. №9. с.51-54.
6. Мельник В. Український декоративний розпис: Навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2015. 64 с.
7. Нападій Н. Фантазуємо, малюємо, розповідаємо. *Палітра педагога*. 2018. №4. С 12-14.
8. Ночвінова, О. Workshop у дитячому садку, або Творимо дива разом. *Вихователь-методист дошк. закл.* 2019. №2. С.38–40.
9. Немира К. Зайчик поміж фей. Бесіда за картиною Д. Фіцджеральда. *Джміль*. 2018. №11. С 22.
10. Немира К. Мистецтво буває різним. Чудернацькі картини. *Джміль*. 2018. №10. С. 22.
11. Немира К. Христос Воскрес – лється золото з небес. Бесіда за картиною В. Зарецького. *Джміль*. 2018. №3. С 22.
12. Половіна О. Педагогічний супровід образотворчої діяльності дітей: розширюємо можливості, збагачуємо досвід. *Вихователь методист*. 2017. № 9. с.45-48.
13. Половіна О. Традиційне ліплення із нетрадиційних матеріалів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2017. №6. С.57-58.
14. Половіна О. Операція «аплікація»: від підготовки до реалізації. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2017. №6. С.62-64.
15. Приходько Н. Подорож до казкової країни акватипії(заняття з малювання для 6 р.ж.). *Дитячий садок(Мистецтво)*. 2020. №2. С. 30-31.
16. Приходько Н. Незвичайний живопис(як навчитися малювати акриловими фарбами). *Дитячий садок(Мистецтво)*. 2020. №2. С. 20-24.
17. Терещенко І. Долучаємо дітей до декоративно-прикладного мистецтва під час занять. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2017. №10. С.44-48.
18. Цвар Н. Чарівний світ образотворчого мистецтва: малюємо в нетрадиційних техніках. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2017. №10. С. 49-52.
19. Шалда Н. Інтеграція LEGO-конструювання в освітній процес. *Палітра педагога*. 2018. №6. С. 19-21.
20. Шульга Л.М. Барвіста радість. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання. Запоріжжя: ТОВ: «ЛПКС» ЛТД, 2017. 328 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>

2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна навчальна платформа Moodle БДПУ:
<https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1009>
5. Віртуальна екскурсія національним музеєм мистецтв д'Орсе (Париж, Франція)
https://artsandculture.google.com/streetview/mus%C3%A9e-d%E2%80%99orsay-paris/KQEnDge3UJkVmw?sv_lng=2.3270899573385035&sv_lat=48.85968478940554&sv_h=252&sv_p=0&sv_pid=FjndSjvl55w81vbNYu5DfA&sv_z=1.0000000000000002
6. Віртуальний тур до музею Лувр (Париж, Франція) <https://www.louvre.fr/en/online-tours>
7. [Подорож українськими музеями просто неба](#)⁵